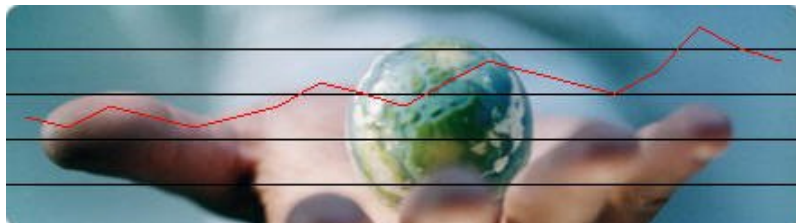

Økonomisk Nyt nr. 13 - September 2009

Samfunds **Økonomisk Nyt** fra ind- og udland

Elektronisk månedsbrev til Folketingets medlemmer

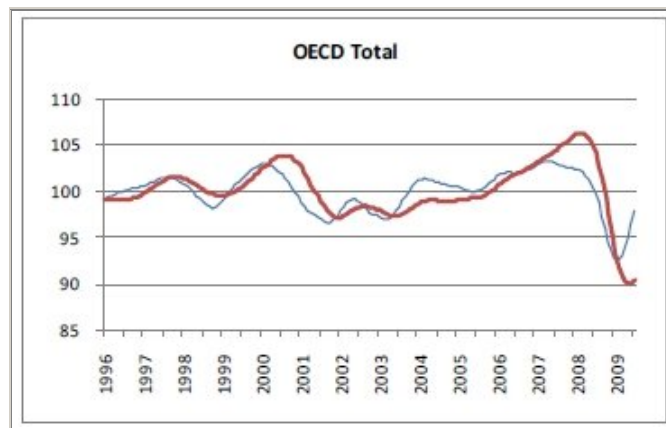

1. Økonomi

OECD: De økonomiske indikatorer tyder på en vis fremgang i økonomien.

OECD's seneste tal for de økonomiske indikatorer tyder mere og mere på, at bunden i det økonomiske tilbageslag er nået, og at det langsomt går fremad.

Figur 1. Udviklingen i de økonomiske indikatorer (rød) samt beregnet industriproduktion (blå) i juli 2009.

Kilde: OECD Composite Leading Indicators

Det ses tydeligt, at de ledende indikatorer (rød linje) er på vej op i hele OECD-området, og at de såkaldte referencetal, der afspejler udviklingen i industriproduktionen (blå linje), også er ved at vende. Men de mere detaljerede tal viser ifølge OECD også, at fremgangen er ujævnt fordelt landene imellem. Det er primært USA og Asien, der har positive væksttegn,

FOLKETINGET

Den økonomiske konsulent i Folketinget

Kontakt: 33 37 36 02

September 2009

Overskrifter:

1. Økonomi:

- OECD: Bunden er nået, og der er fremgang.
- Nationalbanken (sidste nyt): Stort hop i ledigheden forudses.
- USA: Friværdien skabte væksten, men nu er friværdierne væk.
- USA: Optræk til konkurser for erhvervsjendomme.

2. Energi og miljø:

- Indien vil firedoble sine CO2-emissioner frem til 2031.

3. Uddannelse:

- Topuniversiteterne i USA taber milliarder på deres fonde. Det går ud over forskning og

mens euroområdet stadig er præget af usikkerhed. Frankrig er dog et lyspunkt på den europæiske scene.

uddannelse.

Kilde: OECD: "Composite Leading Indicators show stronger signals of improvement in economic outlook". (August 2009). The Wall Street Journal: "OECD data from juli point to broad economic recovery." 14. september 2009.

- Danmark: Flere kvinder end mænd fuldfører en uddannelse.

4. Erhverv:

Seneste nyt: Nationalbanken forudser større stigning i ledigheden og fortsat stort underskud på de offentlige finanser.

- Dansk eksport stiger igen.

Nationalbanken hæver i sin nyeste kvartalsrapport for dansk økonomi ledigheden til 163.000 for 2010 og til 178.000 for 2011. Det er en væsentlig stigning i forhold til de seneste skøn. Endvidere forudses meget store offentlige underskud for både 2010 og 2011. I 2010 bliver underskuddet på 100 mia. kr. (5,5 procent) og i 2011 når underskuddet ca. 4,5 procent af BNP.

Den økonomiske vækst bliver rekordlav i 2009 på -3,2 procent, men positiv i 2010 (+0,9 procent) og i 2011 (+1,7 procent). Så bunden er nået i 2009, men det er altså ikke nok til at redde beskæftigelsen.

Kilde: Danmarks Nationalbank: "Kvartalsoversigt 3. kvartal", 17. september 2009.

USA: Friværdier skabte forbrugsvæksten i 2002-2006.

To amerikanske økonomer fra University of Chicago har lavet en analyse af, hvor meget friværdierne via belåning i fast ejendom spillede ind på forbrugsvæksten i USA i den "gyldne" fireårsperiode fra 2002-06. Økonomerne beregnede, at veletablerede husejere i USA udnyttede ikke mindre end ca. 60 procent af friværdierne til belåning. Det er langt højere end hidtil antaget. Og den øgede låntagning blev primært anvendt til forbrug. På den måde blev det amerikanske private forbrug "kunstigt" øget med 1.500 mia. dollars. Det interessante er også, at det typisk var yngre familier med dårlig kreditvurdering, der "forgreb" sig på friværdierne og tog spenderbukserne på.

Analysen er nævnt i The Economist, der drager den konklusion, at det kan være svært at få gang i økonomien igen, når så mange amerikanere har fået negativ formue, ikke mindst set i lyset af formueeffektens betydning.

Kilde: The Economist: "Withdrawal symptoms". (5.-11. sept 2009).

USA: Er der nye konkurser på vej for erhvervs-ejendommene?

Ifølge en forsideartikel i The Wall Street Journal kæmper den amerikanske centralbank og finansministeriet nu en hård kamp for at undgå et stigende antal konkurser for erhvervs-ejendomme. Det var som bekendt sammenbruddet på det private boligmarked, der startede finanskrisen i 2007/08. Nu frygter man, at krisen spiller over på erhvervs-ejendomme, og

stopper et eventuelt spirende opsving. I alt er der udstedt for 700 mia. dollars obligationer med pant i erhvervsejendomme, og bankerne har 1.700 mia. dollars ude at svømme som lån til erhvervsejendomme, så potentialet til en krise er til stede.

Det er dels den voldsomme stigning i antallet af manglende betalinger (afdrag og rente) på erhvervslån, der er indtrådt i de sidste par måneder, samt stigningen i antallet af ledige erhvervslejemål. Begge er udtryk for en kritisk udvikling. Indtil videre holder realkreditinstitutterne og bankerne vejret. For bankerne er problemet, hvor store tab (eller nedskrivninger) man skal tage på erhvervslånemarkedet.

Indtil videre har bankerne ikke realiseret tabene, skriver The Wall Street Journal.

Kilde: The Wall Street Journal: "Comercial-Property woes threaten US's recovery." 31. juli 2009

2. Energi og Miljø

Indien vil firedoble sine CO₂-emissioner de næste 20 år.

Den indiske regering har netop offentliggjort en række analyser om sammenhængen mellem den økonomiske vækst og Indiens CO₂-emissioner. Financial Times skriver således, at Indien "planlægger" at udlede fire gange så meget CO₂ i perioden frem til 2031. I dag udleder Indien 1,4 mia. tons årligt, og dette tal vil stige til mellem 4-7,3 mia. tons årligt i 2031. De store udledninger er ifølge rapporterne nødvendige, hvis Indien skal have en økonomisk vækst, der kan skabe velstand.

Men selv med en firedobling af udledningerne vil Indiens udledninger pr. indbygger kun være på 2,8 tons/pr. indbygger i 2031, mod et gennemsnit for hele verden i dag på 4,2 mio. tons pr. indbygger. Indien vil fremover have en større energieffektivitet end de udviklede lande, ifølge deres egne fremskrivninger.

Kilde: Finacial Times: "Indias growth set to lift emissions fourfold". (3. september 2009).

3. Uddannelse

USA: De berømte universiteter taber milliarder på finans-krisen.

Det har vakt opsigt i den internationale presse, at alle de store og berømte universiteter i USA, som har fostret en masse berømte økonomer og nobelpristagere, har tabt enorme summer på finanskrise. Harvard University har i de seneste regnskabsår tabt 10,9 mia. dollars på sin beholdning af fondsmidler. Det svarer til 30 procent af beholdningen. Andre berømte universiteter som Stanford, Yale, Princeton og Massachusetts har haft lignende tab. De store tab skyldes primært, at universiteterne har haft en meget risikofyldt investeringsstrategi. Tabet på fondsmidlerne, der bl.a. finansierer forskning og undervisning, medfører nu, at der må skæres ned på disse to områder.

Tabene vækker også opsigt, fordi de mindre kendte universiteter, der også finansieres af fondsmidler, kun har tabt halvt så meget som "berømthederne".

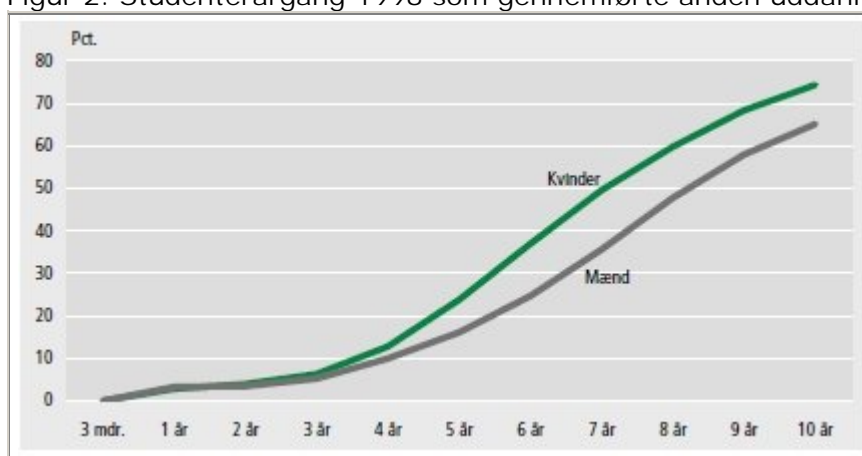
Sidstnævnte har ifølge det oplyste nu ændret investeringsstrategi i mindre risikofyldt retning.

Kilde: The Wall Street Journal: "Harvard lost \$ 10,9 billion in past year". (11. september 2009).

Danmark: Flere kvinder end mænd fuldfører uddannelse.

Ifølge Danmarks Statistiks seneste opgørelse fuldfører tre ud af fire kvinder en uddannelse senest 10 år efter studentereksamen. Kun 65 pct. af mændene fuldfører en uddannelse. Det drejer sig om en undersøgelse fra studenterårgang 1998, jf. figur 2 nedenfor.

Figur 2. Studenterårgang 1998 som gennemførte anden uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik

Ud af 24.000 studenter fra årgang 1998, var de ca. 21.000 enten i gang med eller havde fuldført en uddannelse ti år efter studentereksamen. Det drejer sig enten om en erhvervsfaglig uddannelse eller om en videregående uddannelse (kort, mellemlang eller lang). Det typiske billede er også, at flere mænd (54 procent) vælger en lang uddannelse, hvorimod kvinderne vælger en mellemlang uddannelse (40 procent).

Det er især studenter med matematisk studentereksamen, der gennemfører en lang videregående uddannelse (55 procent). Gennemførelsesprocenten er høj, både for mænd og kvinder. Unge mennesker med en hf-eksamen gennemfører typisk en mellemlang uddannelse (49 procent).

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik: "Flere kvinder end mænd fuldfører uddannelse". (14. september 2009).

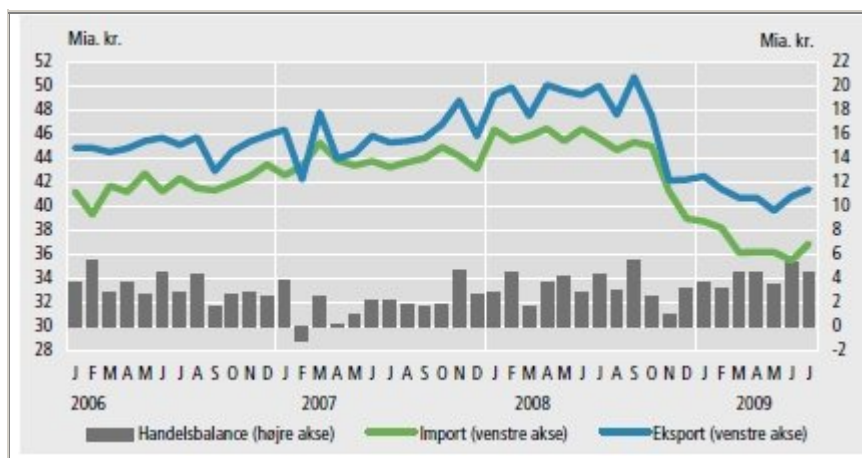
4. Erhverv

Dansk eksport går nu op igen. Er bunden nået?

De sidste nye tal for dansk eksport viser nu, at det igen går fremad. Mens dansk eksport næsten har været i frit fald i de seneste ni måneder, er der tilsyneladende indtruffet en vending i juni-juli måned, jf. figur 3 nedenfor. Også importen er begyndt at stige. Danmarks Statistik siger dog, at tallene

tolkes med forsigtighed.

Figur 3. Import og eksport samt handelsbalance (Sæsonkorrigeret).

Kilde: Danmarks Statistik

Der er pæne stigninger i eksporten til mange lande, hvilket tyder på, at nedgangskonjunktoren måske har nået bunden på vores eksportmarkeder. Kun eksporten til Italien og USA dykker fortsat meget kraftigt.

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik: "Vending i vareeksporten". (8. september 2009).

Niels Hoffmeyer/Sara Larsen